

Het Dordts Patriciërshuis in de lokale basisinfrastructuur.

Inleiding

In onze mail van 14 maart 2023 aan wethouder van der Linden met een cc aan mevrouw van Walderveen hebben wij aangegeven dat stichting Het Dordts Patriciërshuis zonder een structurele subsidie van de gemeente Dordrecht niet kan overleven. Ter aanvulling op de “kenschets” van onze organisatie, die wij als bijlage bij deze mail hebben meegestuurd, geven wij hierna aan waarom onze stichting naar onze mening in aanmerking dient te komen voor een structurele subsidie en tevens in de lokale basisinfrastructuur dient te worden opgenomen. Ter onderbouwing hiervan is een begroting over de periode 2023-2030 bijgevoegd alsmede de jaarrekening 2022. Deze bevat, evenals de jaarrekening 2023 diverse overlopende posten en periodieke schenkingen in natura van schilderijen en meubels. Desgewenst zal dit in het vervolggesprak, dat gepland staat op maandag 8 januari nader worden toegelicht.

Het Dordts Patriciërshuis in internationaal perspectief

Omdat de introductiefilm op zolder en de film “Het ontstaan van het Koninkrijk” in het Engels zijn ondertiteld ontvangt het museum steeds meer internationale bezoekers. Binnenkort zal de website, die kort geleden geheel “op de schop is genomen” opnieuw worden vertaald in het Engels en Duits om deze bezoekers nog beter van dienst te kunnen zijn.

Naar verwachting zal in het voorjaar van 2024 een film gereed zijn waarin een aantal voormalige eigenaren van het pand de geschiedenis van Holland tussen 1650 en 1780 door hun ogen vertellen. Omdat de bouwheer van het pand, Jacob Trip de Jonge, destijds een boerderij in het voormalige Nieuw Nederland (thans New York) bezat zullen dan ook geïnteresseerden in de geschiedenis van Amerika aan hun trekken komen.

Het Dordts Patriciërshuis in nationaal perspectief

Naar aanleiding van het eerste lustrum van het museum in 2016 is er een boek van ruim 200 pagina's over ons museum verschenen waaraan vele kopstukken uit de museum- en kunsthistorische wereld veelal belangeloos hun medewerking hebben verleend. In 2022 is er een bijlage van 8 pagina's over het museum verschenen bij het Cultureel Supplement van de NRC. Hierdoor heeft het museum landelijke bekendheid gekregen die er naar verwachting voor zal zorgen dat de lezers van deze krant alsmede de abonnees op onze nieuwsbrief onze tentoonstellingen de komende jaren zullen blijven bezoeken.

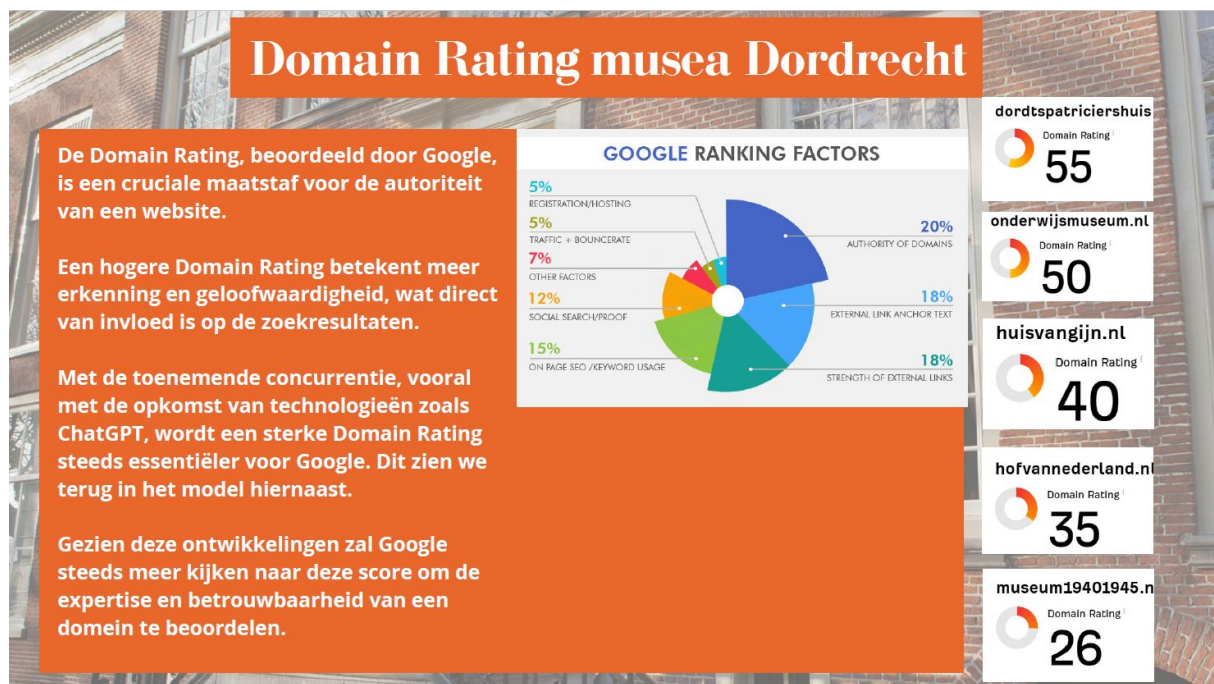
Het Dordts Patriciërshuis in provinciaal perspectief

Het Dordts Patriciërshuis is al jarenlang een trouw bezoeker aan de bijeenkomsten van de Erfgoedlijn Waterdriehoek. De Provincie is zeer gecharmeerd van ons museum en heeft ons in 2019 in navolging van Museum de Lakenhal te Leiden en Kasteel Duivenvoorde te Voorschoten een “Compliment voor een monument” verleend. Ook zijn er nauwe banden met het Erfgoedhuis Zuid-Holland. In januari 2024 zullen er op verzoek van het Erfgoedhuis in het Dordts Patriciërshuis een aantal taallessen voor “nieuwe Nederlanders” worden georganiseerd.

Het Dordts Patriciërshuis in gemeentelijk perspectief.

Zoals aangegeven in de “kenschets” werkt het Dordts Patriciërshuis sinds de oprichting actief samen met andere organisaties, zowel binnen de gemeente als daarbuiten. Omdat het museum 40-45 het enige museum is dat voorkomt in de lijst instellingen die structureel subsidie ontvangen in het kader van de regeling “culturele voorzieningen” ontkomen wij er niet aan om ons museum te vergelijken met deze organisatie, die net zoals het Dordts Patriciërshuis uitsluitend door vrijwilligers in stand wordt gehouden.

- De structurele subsidie die het museum 40-45 ontvangt bedraagt circa € 30.000 per jaar. Daarnaast betaalt het museum geen- dan wel een zeer lage huur. Als hiermede ook rekening wordt gehouden bedraagt de totale jaarlijkse subsidie naar onze mening circa € 50.000 per jaar.
- Deze subsidie bedraagt meer dan 60% van de begroting van het museum 40-45. Voor het Dordts Patriciërshuis zou de gevraagde subsidie minder dan 25% van de begroting bedragen.
- Het Dordts Patriciërshuis onderschrijft, in tegenstelling tot het museum 40-45, al bijna 10 jaar de Code Cultural Governance en is opgenomen in het museumregister, waardoor de museumkaart mag worden geaccepteerd.
- Het aantal bezoekers aan het Dordts Patriciërshuis bedraagt een veelvoud van dat aan het museum 40-45.
- De “domain rating” van de website door Google ligt voor het Dordts Patriciërshuis volgens onderstaand overzicht veel hoger dan die van het museum 40-45 en overigens ook van die van diverse andere musea in de stad. Omdat ons museum niet (meer) wordt vermeld op bordjes in de stad is er de afgelopen tijd veel geïnvesteerd in de vindbaarheid in de zoekmachines en de kwaliteit van de website.

Ter aanvulling op het bovenstaande merken wij nog op dat het Dordts Patriciërshuis de enige openbaar toegankelijke gelegenheid aan de Wolwevershaven is. Ons museum speelt daarom een niet onbelangrijke rol in de plannen die de gemeente met dit gebied heeft. Tevens is het de enige locatie in de stad waar een laat 18de eeuws interieur te zien is. Bovendien is het de enige locatie in de stad waar men, door middel van de film “Het ontstaan van het Koninkrijk”, een indruk kan krijgen van de stad in de “Franse tijd” (tussen 1795 en 1815).

Toetsing van de activiteiten van het Dordts Patriciërshuis aan de accenten in het Politiek Akkoord

In de raadsinformatiebrief d.d. 20 september 2022 (zaaknummer 2022-0151173) is aangegeven dat in de nieuwe cultuurnota de volgende accenten een plek krijgen die in het Politiek Akkoord worden genoemd:

- 1) Verbinding en ontmoeting stimuleren, ook door het aanbieden van culturele activiteiten
- 2) Cultuureducatie binnen scholen en wijken
- 3) Stimuleren ondernemerschap en onderlinge samenwerking binnen de cultuursector om met vernieuwende programmering nieuwe bezoekers aan te spreken

Onderstaand zal puntsgewijs worden aangegeven in hoeverre het Dordts Patriciërshuis aan deze accenten voldoet:

Ad 1) Ons museum voorziet hierin door mee te werken aan activiteiten als de nacht van de scheepsverhalen, dwaalspoor, de Cultuurnacht en vele andere programma's in de stad zoals het 250 jarig bestaan van Tekengenootschap Pictura.

Ad 2) Recentelijk is een kinderspeurtocht afgerond (zie bijgevoegd artikel in Dordt Centraal), die is opgenomen in het Cultuurpaspoort voor leerlingen van de hoogste klassen van de basisschool. Omdat deze speurtocht ook individueel te spelen is wordt een bezoek aan ons museum aantrekkelijker voor (groot)ouders met (klein)kinderen.

Doordat het Dordts Patriciërshuis de Dordtpas accepteert is het museum veel laagdrempeliger geworden voor bezoekers uit de buitenwijken, die normaal gesproken niet zo snel een museum bezoeken.

Ad 3) *Ondernemerschap*: Het museum kan een groot deel van haar kosten dekken door het pand ook buiten openingstijden open te stellen voor fotoshoots, TV-opnames, vergaderingen en diners.

Ad 3) *Onderlinge samenwerking*: Zoals aangegeven in de kenschets werkt het museum sinds de oprichting samen met vele partijen, zowel binnen als buiten de stad.

Ad 3) *Vernieuwende programmering*: Sinds de jubileumtentoonstelling “In de Floria” exposeert het museum ook hedendaagse kunst in de kelder waardoor een nieuwe doelgroep is aangeboord. De catalogus die bij deze tentoonstelling is uitgegeven heeft overigens ook internationaal aandacht getrokken. Onlangs is er namelijk een schilderij van de Dordtse schilder Jan Kelderman ter veiling aangeboden bij Bonhams in Londen, waarbij wordt verwezen naar onze catalogus en tentoonstelling (zie bijlage).

Na de gereed koming van de film over de voormalige eigenaren van het pand zullen er ook op regelmatige basis lezingen over tal van geschiedkundige onderwerpen worden gehouden zodat ook hier van eenmalige bezoekers terugkerende bezoekers worden gemaakt.

De noodzaak van opname in de lokale basisinfrastructuur

Onder het kopje “4. Horizon: 2030” van de notitie met zaaknummer 2023-0038058 wordt aangegeven dat de nieuwe cultuurnota 2030 als tijdshorizon neemt waardoor er meer rust en zekerheid kan worden gegeven aan de cultuursector. Culturele organisaties kunnen op basis hiervan lange termijn plannen maken.

Zoals aangegeven in het gesprek op 9 november j.l. kan het Dordts Patriciërshuis op dit moment niet verder programmeren dan tot het najaar van 2024 wanneer de tentoonstelling “Pictura in the Picture” zal zijn afgelopen. Dit klemmt te meer omdat wij recentelijk zijn benaderd voor een tentoonstelling volgend najaar door een bekende fotografe, die thans op paleis Soestdijk exposeert.

Wanneer er niet op zeer korte termijn een structurele oplossing komt zal het museum rond die tijd haar deuren moeten sluiten. Omdat het dan in het meest waarschijnlijke scenario weer een particulier woonhuis zal worden zal het museum, met haar voor Nederland unieke ronde Maaskamer, permanent verloren gaan voor de stad.

Naast het feit dat het voor de medewerkers van het museum een enorme erkenning zou betekenen als het museum niet alleen in de “cultuurtaart” zoals thans het geval is, maar ook in de basisinfrastructuur zou worden opgenomen is er nog een zwaarwegend argument. Ondanks het ontbreken van een aankoopbudget is de museumstichting er de afgelopen jaren in geslaagd om met name haar collectie tekeningen substantieel uit te breiden. Op incidentele basis zijn er voor relatief geringe bedragen diverse schilderijen aangekocht. Voor aankopen van schilderijen voor substantiële bedragen komt men, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan, al snel terecht bij de Vereniging Rembrandt, die maximaal 50% van de taxatiewaarde van een kunstwerk doneert. Recentelijk is ons gebleken dat het Dordts Patriciërshuis niet in aanmerking komt voor donaties van deze vereniging, alleen al vanwege het feit dat het museum geen onderdeel uitmaakt van de gemeentelijke basisinfrastructuur. Hierdoor kon recentelijk een voor de stad belangrijk schilderij niet worden verworven en bevindt het zich thans in New York.

De hoogte van een structurele subsidie en de financiering daarvan

Over de vraag of een structurele subsidie van € 50.000 per jaar veel of weinig is kan men uiteraard van mening verschillen. Wij zijn van mening dat dit een zeer gering bedrag is om een museum in stand te houden. Zou men dit museum, waar overigens ook buiten openingstijden zeer tijdrovende werkzaamheden plaatsvinden die verband houden met fotoshoots, vergaderingen en diners, in stand willen houden met uitsluitend betaalde krachten dan zou dit jaarlijks een veelvoud van dit bedrag vergen.

Daarnaast zijn er ook de nodige “inverdieneffecten” omdat het Dordts Patriciërshuis (groepen) toeristen naar de stad trekt die elders in de stad ook de nodige uitgaven doen. In een recent onderzoek van Rotterdam Marketing is dit becijferd op circa € 56 p.p. Naar verwachting zal het bedrag dat deze toeristen in Dordrecht uitgeven daar niet veel van afwijken.

In de tweede alinea onder punt 4 van de notitie d.d. 14 maart 2023 (zaaknummer 2023-0038058) is vermeld dat slechts een klein deel van de cultuurbegroting van circa € 7 miljoen niet vastligt omdat dit bedrag grotendeels wordt ingezet bij de culturele organisaties waarmee structurele subsidieafspraken zijn gemaakt. De nieuwe cultuurnota biedt naar onze mening een uitgelezen kans om te bezien of er in dit overzicht nieuwe organisaties kunnen worden toegevoegd dan wel moeten worden verwijderd. Het kan toch niet zo zijn dat dit overzicht “in beton gegoten” is?

Het door het Dordts Patriciërshuis gevraagde bedrag bedraagt minder dan 1% van de totale begroting hetgeen hopelijk in het “klein deel” als bovenbedoeld past. Mocht dit niet het geval zijn dan zou een deel van dit bedrag wellicht uit een andere bron afkomstig kunnen zijn. Wij verwijzen hiervoor naar de slotalinea van punt 3 van deze notitie waar staat vermeld “Verder kan er sprake zijn van een positieve wisselwerking tussen cultuur en andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen; door budgetten uit andere beleidsterreinen in te zetten voor de maatschappelijke en economische waarde van cultuur kan de cultuursector ook sterker worden”.

Tot slot

Het Dordts Patriciërshuis is sinds haar oprichting toe aan haar derde gastenboek. Zoals blijkt uit bijgevoegde bloemlezing van een aantal reacties van bezoekers wordt het bezoek door hen zeer gewaardeerd. Ook uit de reviews op de website en op Tripadvisor blijkt dat het museum zich op dit punt prima kan meten met de overige musea in de stad. Zoals eerder aangegeven heeft de website van het Dordts Patriciërshuis zelfs verreweg de hoogste “domain rating” t.o.v. een aantal andere Dordtse musea.

Conclusie

In deze notitie hebben wij naar onze mening overtuigend aangegeven waarom het Dordts Patriciërshuis dient te worden opgenomen in de lokale basisinfrastructuur. Uit de begroting t/m 2030 blijkt dat het museum op jaarbasis minimaal € 50.000 nodig heeft om de exploitatietekorten te delgen. Wanneer hier geen oplossing voor wordt gevonden rest ons geen andere mogelijkheid dan het museum in de loop van volgend jaar te sluiten.

Dordrecht, 22 december 2023

Louis Kanters

Bonnie van Doorn

Laurens Gooshouwer

Voorzitter

Bestuurslid marketing & communicatie

Penningmeester